TaylorWessing

Juridische mogelijkheden bij overbelasting elektriciteitsnet

Disputes & Investigations

Juridische mogelijkheden

Steeds vaker raakt het elektriciteitsnet vol of duurt het lang voordat een aansluiting op het elektriciteitsnet wordt gerealiseerd. Deze capaciteitsproblemen worden onder meer veroorzaakt door teruglevering aan het net van opgewekte elektriciteit via zonnepanelen. In bepaalde delen van het land zijn de capaciteitsproblemen zo ernstig, dat voor nieuwe ondernemingen die aangesloten willen worden op het net een voorlopige 'stop' geldt. Ondernemingen of consumenten die hierdoor nadeel ondervinden, kunnen de netbeheerder daarop aanspreken. In dit artikel zetten wij uiteen welke mogelijkheden ondernemingen en consumenten hebben.

I. Verplichtingen van een netbeheerder

Een netbeheerder is op grond van de Elektriciteitswet verplicht om een onderneming of consument die daarom verzoekt, aan te sluiten op het elektriciteitsnet. De Elektriciteitswet bepaalt dat een netbeheerder de aansluiting moet realiseren binnen een 'redelijke termijn', waarbij een redelijke termijn in ieder geval is verstreken indien de aansluiting niet binnen achttien weken na aanvraag is gerealiseerd. Die termijn wordt binnenkort mogelijk gewijzigd in een nieuwe redelijke aansluittermijn. In een uitspraak uit 2021 heeft het Europese hof van Justitie namelijk bepaald dat de termijn van achttien weken in strijd is met Europees recht. In die uitspraak heeft het hof geoordeeld dat de termijn moet worden vastgesteld door (in het geval van Nederland) de Autoriteit Consument & Markt (de "**ACM**") en niet door de wetgever. De ACM heeft al aangegeven dat zij een nieuwe, redelijke aansluittermijn gaat vaststellen.

II. Remedies bij overschrijding van de aansluittermijn

Ondernemingen en consumenten die niet of niet tijdig worden aangesloten op het elektriciteitsnet zullen hierdoor nadeel ondervinden en schade lijden. Daarbij kan worden gedacht aan ondernemingen die elektriciteit nodig hebben om bedrijfsprocessen gaande te houden of bestaande bedrijfsprocessen wensen uit te breiden en daar ook al in hebben geïnvesteerd door machines aan te schaffen. Daarnaast kunnen consumenten in de problemen komen als zij hun woning niet (tijdig) kunnen aansluiten op het elektriciteitsnet. Voor zowel ondernemingen en consumenten geldt dat zij verschillende juridische mogelijkheden hebben om de netbeheerder aan te spreken.

Als de netbeheerder niet binnen de geldende aansluittermijn (van momenteel achttien weken) een aansluiting op het elektriciteitsnet realiseert, schiet de netbeheerder in beginsel tekort in de aansluitverplichting. In geval van een tekortkoming in de nakoming van de aansluitverplichting, kan bij de rechter nakoming worden gevorderd van de netbeheerder. Om de netbeheerder te dwingen ook actie te ondernemen, kan worden gevorderd om een dwangsom op te leggen van (bijvoorbeeld) € 2.500,= voor iedere dag dat de netbeheerder de onderneming/consument niet aansluit. Die vordering is niet alleen kansrijk, maar ook effectief en kan zelfs worden ingesteld in kort geding. In een kort geding procedure kan de rechtbank al binnen (ongeveer) drie maanden vonnis wijzen. Als de rechtbank de vorderingen toewijst, moet de netbeheerder een aansluiting realiseren. Voldoet de netbeheerder niet tijdig aan het vonnis, dan verbeurt de netbeheerder een dwangsom voor iedere dag dat een aansluiting uitblijft. Die dwangsom zal voor de netbeheerder een stevige prikkel vormen om alsnog aan de aansluitingsverplichting te voldoen.

Daarnaast kan een onderneming/consument schadevergoeding vorderen van de netbeheerder, indien de netbeheerder niet binnen de geldende aansluittermijn een aansluiting op het elektriciteitsnet realiseert. Met name voor ondernemingen kan de schade bij het ontbreken van elektriciteit flink oplopen. Ondernemingen zullen immers winst derven indien de bedrijfsprocessen niet kunnen worden op- of voortgezet. Voor schadevorderingen is nog wel van belang dat netbeheerders aansprakelijkheid voor een te late aansluiting vaak uitsluiten in hun algemene voorwaarden. Op grond van de Elektriciteitswet wordt een dergelijke uitsluiting van aansprakelijkheid vermoed onredelijk bezwarend te zijn tegenover een consument én in bepaalde gevallen ook ondernemingen. Door een beroep te doen op deze bepaling uit de Elektriciteitswet kan de uitsluiting van aansprakelijkheid door de netbeheerder in de algemene voorwaarden worden vernietigd door de onderneming of consument. Een geslaagd beroep op vernietiging leidt ertoe dat de uitsluiting van aansprakelijkheid niet (langer) van toepassing is. Een beroep op vernietiging van die bepaling lijkt bovendien redelijk kansrijk, omdat de uitsluiting van aansprakelijkheid raakt aan de kern van de prestatie die de netbeheerder moet leveren. Als de netbeheerder zich voor die prestatie eenvoudig aan aansprakelijkheid kan onttrekken, leidt dat voor de onderneming of consument tot een onredelijke situatie.

III. Vorderen van nakoming of schadevergoeding in een collectieve actie

Ondernemingen en consumenten die nadeel ondervinden door netbeheerders die zich niet houden aan de geldende aansluittermijn, kunnen ook collectief nakoming of schadevergoeding vorderen. Het voordeel van een collectieve vordering is dat de proceskosten per benadeelde partij relatief laag zijn. Indien de benadeelden ervoor kiezen om schadevergoeding te vorderen in plaats van nakoming, kan bovendien een procesfinancier worden gezocht. Die procesfinancier kan de kosten van de procedure voorfinancieren; indien de procedure leidt tot een positief vonnis voor de benadeelden, zal doorgaans een vooraf afgesproken gedeelte van de schadevergoeding toekomen aan de procesfinancier.

Contact

Wim Maas
Partner

+31 88 024 3105
w.maas@taylorwessing.com

Mark Goort
Counsel

+31 88 024 3051
m.goorts@taylorwessing.com

Tim Mimpen
Associate

+31 88 024 3158
t.mimpen@taylorwessing.com